

B.Com. Semester - 6 (CBCS) Examination**March/April -2020****HUMAN RESOURCE MANAGEMENT -2(DSE-2)****Time: 2:30 Hours****Marks: 70****Instructions:**

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

પ્રશ્ન-1 (અ)	“તાલીમ ખર્ચાળ છે પરંતુ તાલીમની ગેરહાજરી તેથી પણ વધુ ખર્ચાળ છે.” – વિધાન સમજાવો.	(10)
(બ)	તફાવત: તાલીમ અને વિકાસ.	(10)
અથવા		
પ્રશ્ન-1	તાલીમની વ્યાખ્યા આપી, તેનાં હેતુઓ તથા વિવિધ પદ્ધતિઓ જણાવો.	(20)
પ્રશ્ન-2 (અ)	મજૂર કલ્યાણ પ્રવૃત્તિનું કાર્યક્ષેત્ર ચર્ચો.	(10)
(બ)	સામાજિક સલામતી એટલે શું? ભારતમાં સામાજિક સલામતી અંગે લેવાયેલ મુખ્ય પગલાઓ જણાવો.	(10)
અથવા		
પ્રશ્ન-2 (અ)	મજૂર કલ્યાણ પ્રવૃત્તિ એટલે શું? તેના હેતુઓ જણાવો.	(10)
(બ)	કર્મચારી આરોગ્યનો અર્થ અને તે સંબંધિત વિવિધ જોગવાઈઓ ચર્ચો.	(10)
પ્રશ્ન-3	ઔદ્યોગિક માનસશાસ્ત્રનું કાર્યક્ષેત્ર સમજાવો.	(15)
અથવા		
પ્રશ્ન-3	ઔદ્યોગિક સંબંધોનો અર્થ જણાવી, તેનું મહત્વ અને કાર્યક્ષેત્ર વર્ણવો.	(15)
પ્રશ્ન-4	‘ઔદ્યોગિક ઝઘડાંનો અર્થ સમજાવી, તેનાં ઉકેલની વિવિધ પદ્ધતિઓની ચર્ચા કરો.	(15)
અથવા		
પ્રશ્ન-4	મજૂરસંઘનું મહત્વ અને કાર્યક્ષેત્ર જણાવો.	(15)

ENGLISH VERSION

Que-1 (A)	“Training is expensive but its absence is more expensive”. Explain the statement.	(10)
(B)	Difference: Training and Development.	(10)
OR		
Que-1	Give definition of training and state its objectives and various methods.	(20)
Que-2 (A)	Discuss the scope of Labour Welfare Activities.	(10)
(B)	What is social security? State the main steps taken in India for Social security.	(10)
OR		
Que-2 (A)	What is Labour Welfare Activities? State its objectives.	(10)
(B)	Explain the meaning of employee health and discuss various provisions related to it.	(10)
Que-3	Explain the scope of Industrial Psychology.	(15)
OR		
Que-3	Define Industrial Relations and Describe its importance and scope.	(15)
Que-4	Explain the term “Industrial Disputes”. Discuss the different methods of its solution.	(15)
OR		
Que-4	State the importance and scope of trade unions.	(15)
